

مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (رایسست)^۱

مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری (RICeST) در سال ۱۳۷۰ بر اساس تفاهم نامه منعقد شده بین فرهنگستان علوم جهان سوم و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، در شهر شیراز تأسیس گردید. این مرکز با هدف تامین مدارک علمی مورد نیاز اعضای هیأت علمی، پژوهشگران و دانشجویان تحصیلات تکمیلی دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی ایران و کشورهای منطقه پایه گذاری شده است. از جمله فعالیت‌های مهم مرکز منطقه‌ای می‌توان به برقراری نظام مبادله الکترونیکی اطلاعات بین پژوهشگران ایرانی و کشورهای منطقه، تأسیس انواع پایگاه‌های اطلاعاتی، انتشار گزارش‌های پژوهشی، نشریات علمی و کتاب‌های فارسی و غیر فارسی، حمایت از پژوهش‌های داخلی و منطقه‌ای در حوزه‌های علوم و فناوری، برقراری ارتباط و همکاری علمی با بخش‌های صنعتی، خدماتی و آموزشی برای شناسایی نیازها و تامین اطلاعات مورد نیاز آنها اشاره کرد.

مرکز منطقه‌ای با به‌کارگیری متخصصانی در حوزه‌های مختلف علوم و فناوری، تولید پایگاه‌های مختلف اطلاعاتی و تامین انواع مدارک علمی از پایگاه‌های اطلاعاتی مهم جهان، یکی از بزرگترین سازمان‌های ارائه دهنده اطلاعات علمی در ایران و در سطح کشورهای منطقه به‌شمار می‌رود. در شرح وظایف و اختیارات این مرکز که در اساسنامه آن گزارش شده است، فعالیت‌های زیر بخشی از اختیاراتی است که مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری برنامه‌ها و خدمات خود را بر اساس آن پایه گذاری کرده است:

۱. برقراری ارتباطات الکترونیکی به‌منظور دریافت و ارسال اطلاعات داخلی و منطقه‌ای در حوزه‌های علوم و فناوری
 ۲. برقراری نظام مبادله الکترونیکی اطلاعات بین محققان ایرانی و منطقه‌ای
 ۳. تهیه و سازماندهی دانش مکتوب داخلی و منطقه‌ای در حوزه علوم و فناوری
 ۴. تأسیس انواع پایگاه‌های اطلاعاتی در حوزه علوم و فناوری
 ۵. انتشار گزارش‌های پژوهشی، نشریات علمی و کتاب‌های فارسی و غیر فارسی در حوزه علوم و فناوری
 ۶. حمایت از پژوهش‌های داخلی و منطقه‌ای در حوزه‌های علوم و فناوری
 ۷. برقراری سخنرانی‌های علمی با دعوت از متخصصان داخلی و خارجی
 ۸. ایجاد زمینه‌های لازم برای جلب همکاری متخصصان ایرانی مقیم خارج از کشور درباره فعالیت‌های مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری
 ۹. اجرای برنامه‌های علمی و تبادل استاد و دانشجو با دانشگاه‌ها و مؤسسات پژوهشی داخل و منطقه در قالب مجوزهای قانونی موجود و یا کسب مجوز خاص از مجلس شورای اسلامی
 ۱۰. برقراری ارتباط علمی با سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی به ویژه یونسکو، فرهنگستان علوم جهان سوم، سازمان همکاری‌های اقتصادی (ECO) و سازمان کنفرانس اسلامی
 ۱۱. برقراری ارتباط و تشریک مساعی با بخش‌های صنعتی، خدماتی و آموزشی برای شناسایی نیازها و تامین اطلاعات مورد نیاز آنها
- در طول سال‌های تأسیس و فعالیت، مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری، راه‌های گوناگونی را برای کسب موفقیت در تامین نیازهای اطلاعات علمی و فنی پیموده است. موفقیت بسیاری از این برنامه‌ها با به‌کارگیری نیروهای انسانی متخصص، خبره و متعهد تضمین شده است. به‌کارگیری متخصصان مختلف در حوزه‌های علوم و فناوری، اجرایی شدن بخشی از وظایف

^۱ کلیه اطلاعات مندرج در این نوشته از وبگاه مرکز منطقه‌ای اطلاع‌رسانی علوم و فناوری گرفته شده است (<https://ricest.ac.ir/>)

و اختیارات این مرکز را تضمین کرده است، به گونه ای که امروز مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری بیشترین پایگاه های اطلاعاتی را تأسیس نموده ، مجلات و کتاب های مختلفی را به چاپ سپرده ، سخنرانی ها و همایش های متعددی را برگزار کرده و خدمات اطلاعات علمی و فنی را بدون محدودیت موضوعی در قالب مقاله، کتاب، پایان نامه ، گزارش های فنی و تحقیقاتی ، اسناد و مدارک در بین دانشگاه ها و مؤسسات داخلی و کشورهای منطقه توزیع نموده است.

از جمله فعالیت های مهم رایسست می توان به برقراری نظام مبادله الکترونیکی اطلاعات بین پژوهشگران ایرانی و کشورهای منطقه، تأسیس انواع پایگاه های اطلاعاتی، انتشار گزارش های پژوهشی، نشریات علمی و کتاب های فارسی و غیر فارسی، حمایت از پژوهش های داخلی و منطقه ای در حوزه های علوم و فناوری، برقراری ارتباط و همکاری علمی با بخش های صنعتی، خدماتی و آموزشی برای شناسایی نیازها و تأمین اطلاعات مورد نیاز آنها اشاره کرد.

پایگاه های اطلاعاتی مرکز منطقه ای اطلاع رسانی علوم و فناوری

رایسست از ابتدای فعالیت خود پایگاه های اطلاعاتی مختلفی را تأسیس نموده که هر کدام از این پایگاه ها می تواند بخشی از نیازهای اطلاعاتی کاربران را تأمین نماید. در این پایگاه ها امکان دسترسی به متن کامل مقالات مجلات علمی و پژوهشی، علمی ترویجی ، مجموعه مقالات کنفرانس ها و همایش های علمی، کتاب های لاتین و فارسی، چکیده طرح های تحقیقاتی کاربردی، پایان نامه های انگلیسی و فارسی، مجموعه استانداردهای جهانی و سایر اطلاعات از قبیل مقالات روزنامه ها و... در تمام حوزه های موضوعی و به زبان های مختلف فارسی، لاتین و عربی از طریق حضوری و غیر حضوری، فراهم شده است. همچنین رایسست قادر است سایر مدارک علمی موجود در پایگاه ها معتبر علمی سراسر دنیا را در کوتاه ترین زمان ممکن در اختیار کاربران قرار دهد. برخی از خدمات این پایگاه ها عبارتند از:

۱. دسترسی آسان به نشریات ملی و بین المللی (به ویژه کشورهای اسلامی) موجود در رایسست
۲. مشاهده فهرست الفبایی نشریات
۳. مشاهده فهرست نشریات بر اساس طبقه بندی موضوعی
۴. مشاهده فهرست مندرجات نشریات
۵. مشاهده مشخصات کامل نشریات و وضعیت اعتبار آنها
۶. دسترسی به متن کامل مقالات نشریات با استفاده از نام کاربری
۷. دسترسی به نسخه های مختلف نشریات (اعم از چاپی یا الکترونیکی)

فهرست پایگاه های رایسست

- پایگاه اطلاعاتی کتاب های فارسی
- پایگاه اطلاعاتی کتاب های لاتین
- پایگاه اطلاعاتی کتاب های عربی
- پایگاه اطلاعاتی کتاب های سایر زبان ها
- پایگاه اطلاعاتی کتاب های الکترونیکی
- پایگاه اطلاعاتی نشریات فارسی
- پایگاه اطلاعاتی نشریات انگلیسی (لاتین)
- پایگاه اطلاعاتی نشریات عربی
- پایگاه اطلاعاتی نشریات غیرفارسی.
- پایگاه اطلاعاتی پایان نامه های فارسی
- پایگاه اطلاعاتی پایان نامه های لاتین
- پایگاه اطلاعاتی پایان نامه های تمام متن فارسی
- پایگاه اطلاعاتی پایان نامه های تمام متن لاتین

- پایگاه اطلاعاتی مقاله‌های فارسی
- پایگاه اطلاعاتی مقاله‌های انگلیسی
- پایگاه اطلاعاتی مقاله‌های عرب
- پایگاه اطلاعاتی مقاله‌های سایر زبان‌ها
- پایگاه اطلاعاتی مقاله‌های همایش‌های معتبر
- پایگاه اطلاعاتی مقاله‌های روزنامه
- پایگاه اطلاعاتی روزنامه
- پایگاه اطلاعاتی خبرنامه
- پایگاه اطلاعاتی کاتالوگ
- پایگاه اطلاعاتی گزارش
- طرح‌های پژوهشی
- طرح‌های پژوهشی تمام متن

فهرست سامانه‌های رایسیست

- سامانه ارسال نشریات XML
- سامانه ژورنال‌یاب
- سامانه اطلس علم ایران
- سامانه تولید منابع برون متنی

علاوه بر موارد فوق، دو فصلنامه International Journal of Information Science and Management (IJISM) به زبان انگلیسی از سال ۲۰۰۳ میلادی توسط مرکز منطقه‌ای اطلاع رسانی علوم و فناوری منتشر می‌شود.

اطلاعات پایگاه‌ها و سامانه‌های مرکز منطقه‌ای اطلاع رسانی علوم و فناوری از طریق وبگاه این مرکز قابل دستیابی است

[\(https://ricest.ac.ir/\)](https://ricest.ac.ir/)

حسین معماریان، اردیبهشت ۱۳۹۹